

Fakta om cancer

Tumör betyder knöl. Tumörer kan ibland vara cancer men det finns också andra sorters knölar och utväxter som man kan få på kroppen eller i kroppen. De flesta tumörer kan man ha och ändå må bra.

Den här texten ger exempel på tumörer och utväxter som för det mesta är godartade.

Du kan läsa mer om cancer i texten Vad är cancer?

En tumör innebär att celler någonstans i kroppen eller på kroppen har börjat föröka sig.

Många tumörer är godartade, eller benigna. De växer i en del av kroppen utan att sprida sig. Tumören eller utväxten kan ändå behöva tas bort, till exempel om den blir infekterad eller om den blir för stor. Men oftast behövs ingen behandling.

Några godartade tumörer kan bli cancertumörer, till exempel polyper i tarmen.

En cancertumör kallas malign om den kan växa in i andra organ och kroppsvävnader. Maligna tumörer kan ofta också sprida sig i kroppen genom lymfvätskan och blodet.

Här kan du läsa mer om olika cancersjukdomar.

Du kan inte avgöra själv om en tumör är godartad eller cancer. Oftast behöver man lämna prov.

Kontakta en <u>vårdcentral</u> om du upptäcker en ny eller förändrad knöl eller utväxt. De flesta mottagningar kan du kontakta genom att <u>logga in</u>.

Läkaren som undersöker dig ger dig en<u>remiss</u> till en specialist om det behövs.

Ring telefonnummer 1177 om du vill ha <u>sjukvårdsrådgivning</u>. Då kan du få hjälp att bedöma symtom eller hjälp med var du kan söka vård.

Här kan du läsa om exempel på godartade tumörer och andra utväxter.

Adenom är samma sak som körtelsvulst. Det är en godartad tumör i en körtel. Körtlar är organ som tillverkar exempelvis saliv, svett, <u>hormoner</u>, eller ämnen som bryter ned maten i magen och tarmarna. Några adenom kan utsöndra stora mängder hormoner eller vara förstadier till cancer. Då opereras de bort.

En cysta är en vätskefylld blåsa. Cystor kan vara olika stora. De kan bildas i olika delar av kroppen, till exempel i <u>äggstockarna</u>, som är samma sak som ovarierna. Andra exempel är cystor i brösten eller i levern. Cystor brukar tas bort om de trycker på organ eller andra delar av kroppen.

Fibroadenom är en godartad knöl i bröstets bindväv. Fibroadenom beror på att en del av bröstet kan växa snabbare än den omgivande vävnaden. Det går att bli opererad om fibroadenomet är stort eller gör ont. Här kan du läsa mer om andra orsaker till knöl i bröstet.

Ett fibrom är en godartad bindvävstumör som kan bildas var som helst på kroppen. En del fibrom ser ut som en knöl eller upphöjning. Andra fibrom ser ut som ett utstående födelsemärke, fast med samma färg som den övriga huden. Fibrom behöver sällan behandlas.

<u>Födelsemärken</u> är samma sak som leverfläckar. De kan bildas var som helst på kroppen. Nästan alla födelsemärken är godartade men ibland kan ett födelsemärke utvecklas till <u>melanom</u>. Därför är det viktigt att du är uppmärksam på om du har födelsemärken som förändras. Då behöver du bli undersökt.

Födelsemärken är ett exempel på pigmenterade hudförändringar. Pigmenterad betyder att hudförändringen har en annan färg än den övriga huden. Det finns många andra pigmenterade hudförändringar som är godartade och som är vanligare ju äldre man blir. Du kan läsa mer om godartade hudförändringar här.

<u>Ganglion</u> kallas också senknuta. Det är en upphöjning orsakad av vätska som bildats vid en led, till exempel handleden. Ganglier brukar försvinna utan behandling inom några veckor. Ibland behövs en operation.

<u>Godartad prostataförstoring</u> innebär att prostatan har vuxit i storlek. Det är vanligast hos personer över 60 år. En del får besvär som behöver behandlas. Godartad prostataförstoring har ingenting med <u>prostatacancer</u> att göra även om symtomen ibland kan vara desamma.

Ett hemangiom är en godartad tumör som består av blodkärl. Hemangiom kan uppstå inuti kroppen eller på huden. Ett exempel på hemangiom är så kallade <u>smultronmärken</u>. Smultronmärken är vanligast hos barn upp till ett år. De flesta hemangiom ger inga besvär och försvinner utan behandling.

Ett insulinom är oftast en godartad tumör i bukspottkörteln. Insulinom gör att det bildas för mycket insulin. Då blir blodsockret väldigt lågt. Symtomen kan likna <u>diabetes</u>. De flesta insulinom kan opereras så att man mår som vanligt lgen.

En förhårdnad kan bildas om du använder skor som är för trånga eller som trycker mot foten på något annat sätt. Då blir huden hård och tjock. En liktorn kan bildas om förhårdnaden belastas eller nöts under lång tid. Det kan göra ont. Det finns mycket du kan göra själv för att bli av med <u>förhårdnader och liktornar</u>.

Ett lipom är en fettknöl i huden. Lipom kan bildas var som helst på kroppen. De behöver inte behandlas.

Ett <u>myom</u> är en godartad tumör i form av en muskelknuta i livmodern eller på livmodern. Myom kan ibland göra ont eller orsaka andra besvär som behöver behandlas.

En polyp kan vara en godartad tumör eller en svullnad på grund av en inflammation. En polyp växer ut från huden eller en slemhinna och ser ut som en knopp eller en stjälk. Man kan få polyper i exempelvis <u>näsan</u>, på stämbanden, i

urinblåsan, i magsäcken eller i tarmen.

För säkerhets skull brukar till exempel polyper i tarmen opereras bort eftersom de ibland kan utvecklas till cancer.

En talgkörtelcysta kan också kallas aterom. Det är en godartad cysta i huden. Cystan kan bildas när öppningen från en talgkörtel har blivit tilltäppt.

Talgkörtelcystor kan bildas var som helst på kroppen. De är vanligast där det växer hår, framför allt i hårbotten. En talgkörtelcysta kan tas bort om den orsakar besvär.

<u>Vårtor</u> orsakas av virus. Vårtor är vanligast på händer eller fötter. Handvårtor och fotvårtor försvinner oftast utan behandling, men det kan ta lång tid.

Mjällvårtor är den vanligaste godartade tumören. Mjällvårtor bildas oftast i ansiktet, på bröstet eller på ryggen. De är vanligare ju äldre man blir. Mjällvårtor behöver inte behandlas.

Senast uppdaterad:

2024-08-22

Redaktör:

Susanna Schultz, 1177.se, nationella redaktionen

Granskare:

Maria Shoshan, cell- och molekylärbiolog, Karolinska Institutet, Solna

På 1177.se får du råd om hälsa och information om sjukdomar och vilka mottagningar du kan kontakta. Logga in för att läsa din journal och göra dina vårdärenden. Ring telefonnummer 1177 för sjukvårdsrådgivning dygnet runt. 1177 ger dig råd när du vill må bättre.

I

Behandling av personuppgifter

Hantering av kakor

Inställningar för kakor

1177 – en tjänst från <u>Inera.</u>